

שמות (פרק יב פסוק טז)

וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש
 ?היה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל
 נפש הוא לבדו יעשה לכם.

מכילתא דר' ישמעאל (מס' דפסחא בא פרשה ט)

כל מלאכה לא יעשה בהם. לא תעשה אתה ולא יעשה
 חברך ולא יעשה גוי מלאכתך אתה אומר כן או אינו
 אלא לא תעשה אתה ולא יעשה חברך ויעשה גוי
 מלאכתך ת"ל ששת ימים תעשה מלאכה וגו' הא למדת
 וכל מלאכה לא יעשה בהם לא תעשה אתה ולא יעשה
 חברך ולא יעשה גוי מלאכתך דברי ר' יאשיהו. ר' יונתן
 אומר אין צריך והלא כבר נאמר זכור את יום השבת
 לקדשו והלא דברים ק"ו ומה אם שבת חמורה אין אתה
 מוזהר על מלאכת הגוי במלאכתך יו"ט הקל דין הוא
 שלא תהא מוזהר על מלאכת הגוי במלאכתך, ת"ל כל
 מלאכה לא יעשה בהם, אין לי אלא יו"ט שאתה מוזהר
 על מלאכת חברך במלאכתך שבת מנין ק"ו ומה אם
 יו"ט הקל אתה מוזהר על מלאכת חברך במלאכתך
 שבת חמורה דין הוא שתהא מוזהר על מלאכת חברך
 במלאכתך.

שו"ת הרי"ד (סי' מה)

ת"ל ששת ימים תעשה מלאכה וגו' הא לא תעשה אתה
 ולא יעשה חברך ולא יעשה גוי מלאכתך דברי ר'
 יאשיהו! פירוש למדנו לא יעשה ד"ט מתעשה דששת
 ימים מה תעשה דששת ימים לא חלקת בו אלא בין
 הוא בין ע"י חברו בין ע"י גוי מותר אף לא יעשה ד"ט
 לא תחלק בו אלא בין הוא בין ע"י חברו בין ע"י גוי
 אסור. ר' יונתן אומר אינו צריך והלא כבר נאמר זכור
 את יום השבת ששת ימים והלא דברים קל וחומר ומה
 שבת חמורה אין אתה מוזהר על מלאכת הגוי
 כמלאכתך יו"ט הקל דין הוא שלא תהא מוזהר על
 מלאכת הגוי כמלאכתך פירוש לא הוצרך הכתוב דכתיב
 לא יעשה לאסור מלאכת הגוי שהרי בשבת חמורה
 כתיב 'ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום
 השביעי שבת ליי' אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה
 ובנך ובתך ועבדך ובהמתך וגרך אשר בשעריך דוקא וגר
 אסורין אבל גוי מותר כ"ש יו"ט הקל, והאי דכתיב כל
 מלאכה לא יעשה בהם לא הוצרך לכך אלא אורחיה
 דקרא הוא לאישתעווי הכי. אי נמי בא להזהירו על

חברו שאם רוצה לעבוד ואינו שומע לו שלא יניחנו
 לעשות במלאכתו...

שולחן ערוך (סימן שז סעיף כב)

כל שבות דרבנן מותר בין השמשות לצורך מצוה, כגון
 לומר לאינו יהודי להדליק לו נר בין השמשות...

רמ"א (סימן רעו סעיף ב)

"א דמותר לומר לגוי להדליק לו נר לסעודת שבת
 משום דס"ל דמותר אמירה לגוי אפי' במלאכה גמורה
 במקום מצוה, שע"פ זה נהגו רבים להקל בדבר לצוות
 לגוי להדליק נרות לצורך סעודה, בפרט בסעודת חתונה
 או מילה, ואין מוחה בידם. ויש להחמיר במקום שאין
 צורך גדול, דהא רוב הפוסקים חולקים על סברא זו...

גמרא ערויבין (סו ב)

ההוא ינוקא דאשתפיך חמימיה אמר להו רבה נייתו
 ליה חמימי מגו ביתאי א"ל אביי והא לא ערבינן א"ל
 נסמוך אשיתוף א"ל הא לא שתפינן נימרו ליה לנכרי
 ליתי ליה אמר אביי בעי לאותביה למר ולא שבקן רב
 יוסף דא"ר יוסף א"ר כהנא כי הוינן בי רב יהודה הוה
 אמר לן בדאו' מותבינן תיובתא והדר עבדינן מעשה
 בדרבנן עבדינן מעשה והדר מותבינן תיובתא לבתר הכי
 א"ל מאי בעית לאותביה למר א"ל דתניא הזאה שבות
 ואמירה לנכרי שבות מה הזאה שבות ואינה דוחה את
 השבת אף אמירה לנכרי שבות ואינה דוחה את השבת
 א"ל ולא שני לך בין שבות דאית ביה מעשה לשבות
 דלית ביה מעשה, דהא מר לא אמר לנכרי זיל אחים.

בעל הלכות גדולות (סימן ח הלכות מילה)

והיכא דאיתי איזמל מער"ש ואיפגים או דאיגניב מקמי
 מילה, שרי למימר לגוי לצבותיה או לאיתויי איזמל
 אחרינא, דגמרינן לה מההוא ינוקא דאשתפיך חמימיה
 א"ל רבא ליתו ליה מגו ביתאי, א"ל אביי והא לא
 עריבו, נסמוך אשיתוף, והא לא שתיפו ליה, לימרו ליה
 לגוי ליתו ליה, אמר אביי בעאי לאותובי למר ולא
 שבקן רב יוסף, דא"ר כהנא כי הוינן בי רב יהודה אמר
 לן בדאו' מותבינן תיובתא והדר עבדינן מעשה, בדרבנן
 עבדינן מעשה והדר מותבינן תיובתא. בתר הכי א"ל
 מאי בעית לאותוביה, דתניא הזאה שבות ואמירה לגוי
 שבות, מה הזאה שבות ואינה דוחה את השבת אף
 אמירה לגוי שבות ואינה דוחה את השבת, א"ל ולא
 שני לך בין שבות דאית בה מעשה לשבות דלית בה
 מעשה.

יין והולך לאיבוד' מותר לקרות גוי אע"פ שודאי יודע שהגוי יציל הממון. וכן מותר לומר לגוי כל המציל אינו מפסיד, כמו בדליקה שהתירו לומר כל המכבה אינו מפסיד. ויש מי שאומר שלא התירו אלא בדליקה דוקא.

שולחן ערוך (שלד סע' כו)

יכול לומר בפני אינו יהודי כל המכבה אינו מפסיד, אף אם אינו מזומן כאן יכול לקרותו שיבא אע"פ שודאי יכבה כשיבא. וכן כל כיוצ"ב בהיזק הבא פתאום, כגון אם נתרועעה חבית של יין יכול לקרוא אינו יהודי אע"פ שודאי יתקננה כשיבא.

אור זרוע (ח"ב ס' פה)

וכשם שאמירה לעכו"ם בשבת שבות כך רמיזה לעכו"ם בשבת נמי שבות כדפרישית בהלכות ער"ש גבי ההיא דאמר ר' אמי בדליקה התירו לומר כל המכבה אינו מפסיד. והא דקיי"ל כר' יהושע בן קרחה דאמר מותר לאדם לומר לחבירו נראה שתעמוד עמי לערב ופירש"י זצ"ל עכשיו נראה אם תעמוד עמי לערב אם תבוא אלי לכשתחשך ושניהם יודעים שעל מנת לשוכרו בפעולתו הוא מזהירו וכיון דלא מפרש בהדי' שרי עכ"ל התם הוא רמיזה לצורך מוצאי שבת אבל רמיזה לעכו"ם כדי לעשות בשבת ודאי אסור.

רמ"א (סימן שז סע' כב)

כל דבר שאסור לומר לאינו יהודי לעשותו בשבת, אסור לרמוז לו לעשותו אבל מותר לרמוז לו לעשות מלאכה אחר שבת.

שולחן ערוך (סימן שז סע' ב)

אבל מותר לומר לו אחר השבת למה לא עשית דבר פלוני בשבת שעבר, אע"פ שמבין שמתוך דבריו שרצונו שיעשנה בשבת הבאה.

בית חדש (עמ' רפז)

...ואפי' בשבת גופיה אם לא מפרש בהדיא לעשות כן וכך אלא אומר לו דבר אחר והגוי מבין שרצונו שיעשה כך וכך אין בזה איסור אמירה לגוי שבות, וכן נוהגים לומר לגוי שיקנח חוטמו והגוי מבין שרצונו שישיר הפחם שבראש הנר כדי שיאה מאיר ומנהג ישראל תורה היא על פי גדול שהורה כן ע"פ ספר המצות ודלא כרבינו.

רמב"ם (שבת פ"ו ה"ט-י)

דבר שאינו מלאכה ואין אסור לעשותו בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לגוי לעשותו בשבת, והוא שיהיה שם מקצת חולי או יהיה צריך לדבר צורך הרבה או מפני מצוה. כיצד אומר ישראל לגוי בשבת לעלות באילן או לשוט על פני המים כדי להביא לו שופר, או סכין למילה, או מביא לו מחצר לחצר שאין עירוב ביניהן מים חמין להרחיץ בהם קטן ומצטער וכן כל כיוצ"ב.

שולחן ערוך (סי' שז סע' ה)

דבר שאינו מלאכה ואינו אסור לעשות בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לא"י לעשותו בשבת, והוא שיהיה שם מקצת חולי או יהיה צריך לדבר צורך הרבה או מפני מצוה, כיצד אומר ישראל לא"י בשבת לעלות באילן להביא שופר לתקוע תקיעת מצוה או להביא מים דרך חצר שלא עירבו לרחוץ בו המצטער, ויש אוסרין.

חיד"א (עין זוכר א' סע' ע"ב)

ואנן בדין קבלנו הוראות מרן כמ"ש גדלי האחרונים ואין להתיר כדעת מור"ם ואם הורה אחד במקומותנו להתיר כמור"ם צריך תשובה וכפרה...

בית חדש (סי' שז עמ' רפח)

וגדולה מזו נהגו להקל מקצתם מקצתם כדעת בעל העיטור שהביא הר"ן בסוף פרק ר"א דמילה להתיר אמירה לגוי לצורך מצוה אפי' במלאכה שאסורה מדאו' ומביאו ב"י כאן והגהות שר"ע לעיל סי' רעו ואינו נכון דדעת יחיד היא כנגד כל הגדולים דאוסרים בזה והנח להם לישראל מטוב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין.

שולחן ערוך (רעו סע' א)

גוי שהדליק את הנר בשביל ישראל אסור לכל אפי' למי שלא הודלק בשבילו. אבל אם הדליקו לצרכו או לצורך חולה ישראל, אפי' אין בו סכנה מותר לכל ישראל להשתמש לאורו. וה"ה לעושה מדורה לצרכו או לצורך חולה. ויש אוסרים במדורה, משום דגזרינן שמא ירבה בשבילו.

גמרא שבת (קכא א)

א"ר אמי בדליקה התירו לומר כל המכבה אינו מפסיד.

שולחן ערוך (שז סע' ט)

סחורה הנפסדת בשבת ע"י גשמים או ד"א או אתי בידקא דמיא ומפסיד ממונו או שנתרועעה חבית של